

Andrzej Raszkowski

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

OBSZARY KSZTAŁTOWANIA KONSENSUSU SPOŁECZNOŚCI REGIONALNYCH NA RZECZ INNOWACJI NA PRZYKŁADZIE REGIONALNYCH STRATEGII INNOWACJI

Streszczenie: W niniejszym artykule została podjęta próba wskazania na obszary kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz innowacji w odniesieniu do regionalnych strategii innowacji dla poszczególnych województw. Dla każdego z regionów przedstawione zostały najważniejsze elementy, działania, inicjatywy podejmowane w aspekcie kształtowania konsensusu regionalnego dla innowacji. Wśród ciekawszych projektów można wymienić wspieranie klastrów przedsiębiorczości, fora gospodarcze i polityczne, tworzenie regionalnych centrów innowacyjności, konferencje i warsztaty strategiczne, współpracę jednostek badawczo-rozwojowych, tworzenie powiązań B2B, projekty typu „foresight”. W ramach podsumowania sformułowane zostały rekomendacje i oceny mające na celu wskazanie kierunków działania mogących usprawnić proces realizacji RSI.

Słowa kluczowe: konsensus, społeczność regionalna, innowacje, regionalna strategia innowacji.

1. Wstęp

Społeczność regionalna to społeczność identyfikująca się, mająca poczucie więzi z większym obszarem (np. Dolny Śląsk, Pomorze, Mazowsze). Należy zauważyć, że pojęcie społeczności regionalnej nie jest jednoznaczne i będzie zależało od punktu odniesienia. W skali globalnej za społeczność regionalną mogą być uważani mieszkańcy Europy Środkowo-Wschodniej. Na potrzebę niniejszego opracowania przyjęto założenie regionu i jego społeczności na poziomie województw (NUTS 2)¹.

Przez ogólne pojęcie konsensusu możemy rozumieć porozumienie, ustalenie rozwiązania kompromisowego, zgodność opinii. W aspekcie regionalnych strategii innowacji (RSI) konsensus może oznaczać porozumienie odnośnie do roli i znaczenia innowacji w regionie.

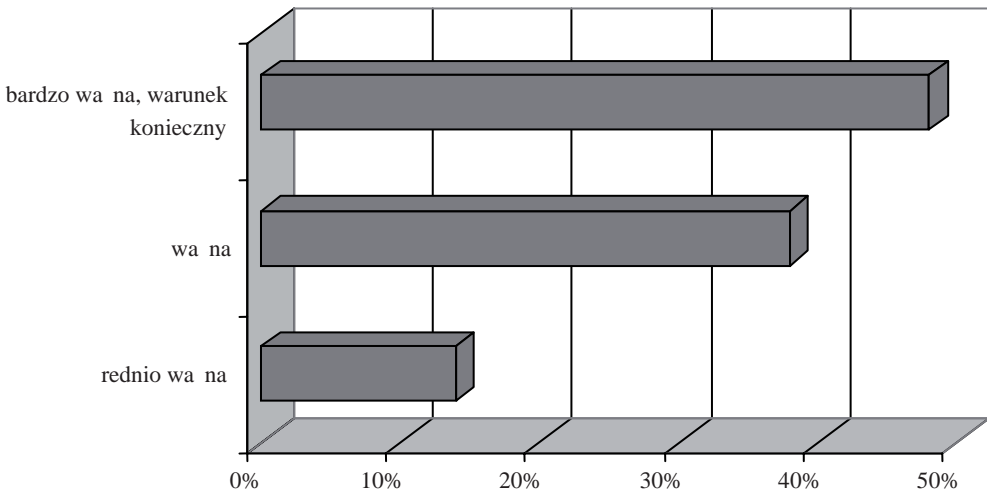
---

¹ Podział terytorium Unii Europejskiej według klasyfikacji NUTS (*The Nomenclature of Territorial Units for Statistics*).

Konsensus społeczności regionalnych powinien obejmować swoim oddziaływaniem m.in. następujące podmioty:

- władze regionalne,
- wyższe uczelnie,
- jednostki badawcze,
- instytucje finansowe i konsultingowe,
- sektor MSP,
- duże przedsiębiorstwa,
- parki technologiczne,
- instytucje otoczenia biznesu.

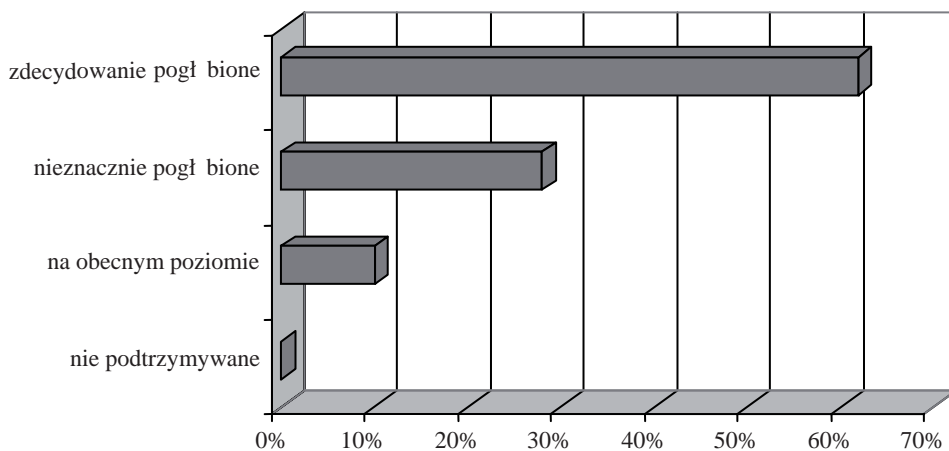
Proces kształtowania konsensusu ma w założeniu podnosić zdolność regionalnych podmiotów do poznawania procesów innowacyjnych oraz zaangażowania w tworzenie systemu innowacji i promocji w regionie. W początkowej fazie realizacji RSI należy przywiązywać szczególną wagę do tworzenia przyjaznego klimatu dla innowacji i samej strategii w regionie. Nie mniej ważne jest budowanie trwałych powiązań między regionalnymi aktorami oraz wypracowywanie konsensusu wokół kluczowych celów rozwojowych i ich spodziewanych efektów (rys. 1).

Rys. 1. Rola konsensusu w procesie budowania regionalnych strategii innowacji

Źródło: M. Klepka, *Efekty regionalnych strategii innowacji w Polsce. Rekomendacje do analizy szczegółowej*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2005.

Według raportu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) konsensus odgrywał ważną rolę w procesie budowania RSI w regionach. Konsensus jest postrzegany jako skuteczna forma pobudzania społeczności regionalnych do poszukiwania wizji rozwoju ukierunkowanych na innowacyjność, jednocześnie warunkuje skuteczną implementację RSI (rys. 2).

Rys. 2. Konsensus i budowanie partnerstwa w okresie implementacji regionalnych strategii innowacji

Źródło: M. Klepka, wyd. cyt.

Badania PARP wskazały na kluczową rolę konsensusu w zakresie pogłębiania budowy partnerstwa w okresie implementacji RSI. Poprzez zmiany w zachowaniach regionalnych podmiotów, będące efektem powstałego konsensusu, stworzyły się korzystne warunki do działań podnoszących innowacyjność regionów².

2. Wybrane obszary kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz innowacji

W tab. 1 przedstawiono próbę zestawienia najważniejszych elementów, działań, inicjatyw podejmowanych w aspekcie kształtowania konsensusu regionalnego dla innowacji. Wyszczególnione elementy były uwypuklane w danych strategiach w kontekście kształtowania konsensusu i rozwoju innowacji.

W ramach ogólnych wniosków należy zauważyć, że w analizowanych strategiach problematyka kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz realizacji RSI traktowana jest w sposób wybiórczy i często powierzchowny. Dodatkowo niejednorodna struktura opracowań i zastosowanie różnych metodologii tworzenia strategii utrudniają diagnozowanie obszarów odnoszących się do kształtowania konsensusu. Stosunkowo łatwiejszym zadaniem jest odnajdywanie zapisów odnoszących się do konsensusu na poziomie formułowania strategii, choć i w tym aspekcie nie wszystkie RSI mają wyraźnie określony przebieg tego procesu.

² M. Klepka, *Efekty regionalnych strategii innowacji w Polsce. Rekomendacje do analizy szczegółowej*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2005, s. 8-12.

Tabela 1. Obszary kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz realizacji regionalnych strategii innowacji

Lp.	Województwo	Wybrane obszary w zakresie kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz realizacji RSI
1	2	3
1	Dolnośląskie	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie regionalnego systemu innowacyjnego, • zawiązanie współpracy głównych podmiotów odpowiedzialnych za kreowanie innowacji przy budowie strategii, • realizacja celów strategicznych RSI uwarunkowana rozwojem innowacji, • wspieranie klastrów przedsiębiorczości, • podkreślanie roli współpracy nauki z praktyką gospodarczą, • rola mediów w propagowaniu kultury proinnowacyjnej w regionie, • proces akumulacji kapitału społecznego, • projekty typu „foresight”, • projekt „Gra o Region”, • współpraca przemysłu z sektorem B+R, • Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze
2	Kujawsko-pomorskie	<ul style="list-style-type: none"> • Forum Gospodarcze Województwa Kujawsko-Pomorskiego, • wykorzystywanie metody MAPS w procesie kształtowania konsensusu, • szerokie konsultacje społeczne oraz eksperckie oceny, • planowana działalność Regionalnego Centrum Innowacyjności (RCI), • Kujawsko-Pomorska Rada Przedsiębiorczości, • wzmacnianie klastrów przemysłowych, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • poszukiwanie politycznej woli współpracy na rzecz działań proinnowacyjnych
3	Lubelskie	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie konsensusu wszystkich sił i ugrupowań w regionie, • potrzeba opracowania protokołu rozbieżności oraz ustalenie innowacyjnych kierunków rozwojowych, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • kluczowa rola konferencji i warsztatów strategicznych, • działalność agencji rozwoju regionalnego, • wspomaganie powstania klastrów korporacyjnych, • rozwój Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, • projekty pilotażowe scharakteryzowane w RSI
4	Lubuskie	<ul style="list-style-type: none"> • działania instytucji otoczenia biznesu na rzecz przedsiębiorców, • regionalna współpraca jednostek badawczo-rozwojowych, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • wspieranie przepływu dorobku naukowo-badawczego z wyższych uczelni do przedsiębiorstw, • budowanie platformy współpracy przedsiębiorstw w grupach branżowych, • wspieranie utworzenia klastrów, • projekty pilotażowe scharakteryzowane w RSI, • Lubuskie Forum Nauki i Przedsiębiorczości

1	2	3
5	Łódzkie	<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie większości głównych aktorów regionalnej sceny w proces budowy RSI, • wykorzystanie obszernych raportów analizujących różne aspekty rozwoju i potencjału regionu, • kluczowe znaczenie władz regionalnych w budowie innowacyjnego regionu, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • podkreślanie roli wizerunku regionu w rozwoju regionalnym, • partnerstwo między przemysłem, samorządem regionu i administracją rządową, • przewidywane projekty pilotażowe, • stosunkowo silny ośrodek akademicki, • wspieranie rozwoju klastrów
6	Małopolskie	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie innowacji przez szerokie grono uczestników regionalnej gry, • tworzenie sieci współpracy regionalnych podmiotów, • tworzenie powiązań B2B, • znaczna aktywność społeczności regionalnej, • szerokie zaplecze instytucjonalne w sferze nauki, • rozwinięcie przemysłów regionalnej szansy, • rozwój otoczenia biznesu, • kontakty na linii uczelnie wyższe – przedsiębiorstwa, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • rozwoju Krakowskiego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego, • organizacja cyklicznych konferencji na temat innowacji i rozwoju przedsiębiorstw
7	Mazowieckie	<ul style="list-style-type: none"> • kluczowe znaczenie władz samorządowych w budowie innowacyjnego regionu, • tworzenie regionalnego systemu innowacji, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • korzystny klimat współpracy przy budowie i realizacji RSI, • współpraca z innymi podmiotami regionalnymi, • znacząca rola firm konsultingowych i uczelni wyższych, • szkolenia w zakresie pozyskiwania unijnych funduszy na innowacje, • współpraca w ramach konferencji, seminariów, targów, wystaw, kontaktów osobistych, • instytucje otoczenia biznesu kreujące działania innowacyjne, • realizowane projekty parków technologicznych w regionie, • stołeczne funkcje regionu, • centrale licznych istotnych instytucji, • kluczowe znaczenie przedsiębiorców w RSI, • pobudzanie powstawania klastrów
8	Opolskie	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje otoczenia biznesu wpływające na proces kształtowania konsensusu,

Tabela 1, cd.

1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> • istnienie klimatu sprzyjającego rozwojowi badań naukowych, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • promocja innowacji i innowacyjności, • czynny udział władz lokalnych i regionalnych, • wzrost synergii między nauką i techniką, gospodarką i społeczeństwem, • kreowanie postaw innowacyjnych w środowisku naukowym
9	Podkarpackie	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie regionalnego systemu innowacji, • wypracowanie stałych mechanizmów współpracy regionalnych podmiotów, • Podkarpackie Forum Innowacyjności, • procesy konsultacyjne i zintensyfikowana promocja osiągniętych wyników, • popularyzacja polityki innowacyjności, • projekty pilotażowe scharakteryzowane w RSI
10	Podlaskie	<ul style="list-style-type: none"> • popularyzacja polityki innowacyjności, • rola samorządów w tworzeniu dobrego klimatu dla rozwoju partnerstwa w regionie, • edukacja mieszkańców ukierunkowana na uświadamianie roli innowacji w rozwoju regionalnym, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • zintensyfikowana współpraca z firmami konsultingowymi, • projekty pilotażowe scharakteryzowane w RSI, • wspieranie powstawania klastrów, • Podlaskie Centrum Innowacji
11	Pomorskie	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie konsensusu w ramach Regionalnych Forów Innowacji, • konferencje z cyklu „Innowacyjny Powiat Województwa Pomorskiego” oraz „Innowacyjne Miasto”, • warsztaty identyfikujące problemy rozwojowe firm w wybranych branżach, • pakiet korzyści oferowanych przez innowacje dla mieszkańców regionu Pomorza, • instytucje wsparcia stymulujące rozwój regionalny i działania innowacyjne, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • upowszechnienie idei RSI w kręgach biznesowych i wśród regionalnej społeczności
12	Śląskie	<ul style="list-style-type: none"> • projekt Regionalnego Forum Innowacji, • rozwijanie przyjaznego klimatu dla innowacji, • budowanie partnerstwa wśród przedsiębiorstw regionu, • tworzenie regionalnego systemu innowacji, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • kluczowa rola sektora przemysłu w kreowaniu nowych rozwiązań technologicznych,

1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> • wdrożenie zdywersyfikowanych pakietów usług dla przedsiębiorstw, • współpraca sektora B+R z gospodarką, • „foresight” wykorzystywany do kreowania polityki modernizacji i reform, • Program Wykonawczy 2005-2008 dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego, • gospodarka regionalna wspierana silnymi klastrami technologicznymi
13	Świętokrzyskie	<ul style="list-style-type: none"> • budowa instytucjonalnych form współpracy środowiska naukowego, biznesu i władz regionalnych, • rozwój instytucji otoczenia biznesu, • sprawny regionalny system innowacji, • projekty pilotażowe scharakteryzowane w RSI, • powołanie Konsorcjum (KON), • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • rozwój sieci klastrów, • rozwój obszarów badawczo-rozwojowych, • rozwój regionalnej sieci na rzecz wspierania biznesu
14	Warmińsko-mazurskie	<ul style="list-style-type: none"> • określenie kapitału ludzkiego kluczowym zasobem regionu, • promocja współpracy pomiędzy regionalnymi instytucjami, • powstawanie klastrów charakteryzujących się wysoką innowacyjnością, • korzystny klimat dla konkurencyjnej przedsiębiorczości opartej na innowacji, • władze regionalne i lokalne animatorami proinnowacyjnych działań, • wzrost świadomości roli innowacji w rozwoju regionalnym, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • Regionalne Centrum Wspierania Innowacyjności, • wspieranie tworzenia sieci współpracy (klastry)
15	Wielkopolskie	<ul style="list-style-type: none"> • partycypacja najważniejszych podmiotów w procesie budowania innowacyjnego regionu, • akcje pilotażowe zgłoszone podczas budowy strategii, • kluczowe znaczenie środowiska przyjaznego innowacjom, • aktywność regionalnych instytucji w ramach wspólnych warsztatów, konferencji, burzy mózgów, • odniesienie do konsensusu na rzecz innowacji w celach strategicznych RSI, • podniesienie kultury innowacyjnej środowisk regionu, • dialog sektora nauki ze społeczeństwem, • stworzenie Wielkopolskiej Sieci Innowacyjnej, • wspieranie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami wsparcia i sektorem B+R, • tworzenie przez jednostki naukowe ofert komercyjnych
16	Zachodniopomorskie	<ul style="list-style-type: none"> • ożywienie świadomości innowacyjnej przedsiębiorców, • edukacja społeczności regionalnych w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności, • wzrost świadomości innowacyjnej sektora MSP,

Tabela 1, cd.

1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> • promowanie innowacyjności w prowadzeniu działalności gospodarczej, • wspieranie rozwoju klastrów, • współpraca pomiędzy gminami i powiatami o podobnych problemach rozwojowych, • Ramowy Plan Działań do Regionalnej Strategii Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim, • Regionalne Forum Innowacyjne, • „foresight” regionalny, • projekty pilotażowe scharakteryzowane w RSI

Źródło: opracowanie własne na podstawie regionalnych strategii innowacji dla poszczególnych województw.

Jak zauważa G. Gorzelak, ocena 16 regionalnych strategii innowacji stwarza obraz mocno zróżnicowany³. Obok strategii stojących na wysokim poziomie merytorycznym znajdujemy również opracowania nieuporządkowane, niespójne, odnoszące się do wybranych odcinków regionalnej rzeczywistości.

3. Podsumowanie i rekomendacje

W wyniku analiz poszczególnych regionalnych strategii innowacji pod kątem kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz realizacji RSI sformułowano następujące rekomendacje, oceny mające na celu wskazanie kierunków działania mogących usprawnić proces realizacji RSI oraz podnieść innowacyjność regionalnej przestrzeni:

- uznanie celów strategicznych, operacyjnych i zadań zawartych w regionalnych strategiach innowacji za własne przez społeczności regionalne warunkuje sprawną realizację założeń RSI;
- wokół kluczowych projektów z punktu widzenia samorządu regionalnego powinny być prowadzone zintensyfikowane konsultacje społeczne. Wypracowany konsensus społeczności regionalnej powinien mieć solidne fundamenty i dawać mandat społeczny do realizacji wybranych projektów;
- wszystkie procesy towarzyszące realizacji regionalnych strategii innowacji (np. wdrażanie, pogłębianie konsensusu społecznego, monitoring) powinny mieć zapewnione finansowanie przez władze samorządowe na poziomie struktur wykonawczych, zapewniające płynną i nieprzerwaną działalność;
- samorząd regionalny może być „drogowskazem” i pomocą w zakresie kreowania partnerskich inicjatyw na rzecz rozwoju innowacyjności w regionie i zacieś-

³ G. Gorzelak, A. Bąkowski, M. Kozak, A. Olechnicka, A. Płoszaj, *Polskie Regionalne Strategie Innowacji: Ocena i wnioski dla dalszych działań*, Regional Studies Association – Sekcja Polska, Warszawa 2006, s. 7.

niania konsensusu społeczności regionalnych. W ramach pomocy doradczej dla regionalnych podmiotów samorząd może pomagać w poszukiwaniu zdywersyfikowanych źródeł finansowania innowacyjnych projektów;

- jedną z ważniejszych funkcji RSI można określić jako integrację regionalnego środowiska i poszukiwanie konsensusu wśród podmiotów kształtujących procesy innowacyjne w regionie. Z uwagi na długotrwały i złożony proces powstawania innowacji w regionie zaleca się długofalowe i kompleksowe podejście odnośnie do samego poszukiwania i utrwalania konsensusu;
- w każdym z regionów można tworzyć panele eksperckie mające za zadanie wspierać merytorycznie środowiska biznesowe i sfery otoczenia biznesu w tworzeniu innowacyjnych rozwiązań. Uczestnicy panelu powinni się rekrutować ze wszystkich regionalnych środowisk zainteresowanych rozwojem innowacji i samego regionu; warunkiem koniecznym w tym wypadku jest doświadczenie praktyczne oraz szeroka wiedza merytoryczna. Panele eksperckie, z uwagi na swój doradczy charakter, mogą działać lub być włączane w już działające regionalne inicjatywy w omawianym zakresie;
- mechanizmy tworzenia konsensusu społeczności regionalnych powinny przesuwać swój środek ciężkości ze zbiorowych konsultacji w kierunku partnerstwa poszczególnych instytucji regionalnych;
- proces realizacji RSI powinien mieć charakter zrównoważony, obejmujący swym oddziaływaniem możliwie najszerszą część podmiotów regionalnej społeczności zainteresowanych urzeczywistnieniem celów sformułowanych w strategii. W niektórych przypadkach akcent w strategii położony jest silnie na wybrany sektor, np. małych i średnich przedsiębiorstw; takie podejście może utrudniać w dłuższym horyzoncie czasowym całościową realizację RSI;
- analizując poszczególne RSI pod kątem kształtowania konsensusu społeczności regionalnych na rzecz ich realizacji, można zauważyć twórczą i ważną rolę wszelkiego rodzaju forów gospodarczych, innowacyjnych, samorządowych. W ramach tych inicjatyw tworzy się naturalna platforma wymiany innowacyjnych idei i osiągnięcia konsensusu dotyczącego strategicznych rozwiązań w zakresie przyszłości innowacji w regionie;
- rola mediów lokalnych/regionalnych może mieć niebagatelne znaczenie w aspekcie kształtowania konsensusu, tymczasem w poszczególnych RSI rzadko odnajdujemy odniesienia do znaczenia mediów w promowaniu, edukowaniu i rozpowszechnianiu zagadnień związanych z innowacyjnością. Media zajmujące się problematyką innowacyjności powinny liczyć na przychylność i wsparcie ze strony władz lokalnych/regionalnych;
- budowie konsensusu społeczności regionalnych sprzyja zaangażowanie i pomoc instytucji otoczenia biznesu na rzecz przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność gospodarczą lub chcą zainwestować w regionie. Mogąc liczyć na kompleksowe wsparcie, są oni bardziej skłonni inwestować w innowacyjne rozwiązania i podejmować próby realizacji zaawansowanych technologicznie projektów;

- otwartość na innowacje społeczności regionalnych jest jednym z warunków sprawniej realizacji RSI. W związku z powyższym należy promować wszelkie postawy proinnowacyjne oraz wskazywać na innowacyjne projekty zakończone sukcesem, jako inspirujące przykłady dla społeczności regionu;
- wspomagającą rolę w procesie budowy innowacyjnego regionu odgrywają szkolenia w zakresie pozyskiwania unijnych funduszy na innowacje. Szkolenia mają za zadanie m.in. przedstawienie dróg rozwoju w kierunku innowacji oraz pokazują możliwe sposoby ich finansowania, są również dobrym polem do nawiązywania współpracy, wymiany poglądów i doświadczeń;
- wśród działań promujących konsensus na rzecz realizacji RSI można się odnosić do pakietu korzyści oferowanych przez innowacje dla społeczności regionalnych, pokazywać wpływ gospodarki opartej na innowacjach na poprawę jakości życia mieszkańców regionu.

Konsensus jest niewątpliwie ważnym elementem procesu budowania innowacyjnego regionu. Usprawnia realizację regionalnych strategii innowacji i daje szansę na długofalowy wzrost oparty na innowacyjnym spojrzeniu na region i gospodarkę.

Literatura

- Dolnośląska Strategia Innowacji* przyjęta Uchwałą Nr XXXIX/509/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 kwietnia 2005 r., Wrocław 2005.
- Gorzela G., Bąkowski A., Kozak M., Olechnicka A., Płoszaj A., *Polskie Regionalne Strategie Innowacji: Ocena i wnioski dla dalszych działań*, Regional Studies Association – Sekcja Polska, Warszawa 2006.
- Klepka M., *Efekty regionalnych strategii innowacji w Polsce. Rekomendacje do analizy szczegółowej*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2005.
- Lubuska Regionalna Strategia Innowacji* przyjęta Uchwałą Nr XXVIII/207/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 11 kwietnia 2005 r., Zielona Góra 2005.
- Regionalna Strategia Innowacji „Innowacyjna Wielkopolska”* przyjęta Uchwałą Nr XX/283/04 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 marca 2004 r., Poznań 2004.
- Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza 2007-2015* przyjęta Uchwałą Nr 72/08 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 kwietnia 2008 roku, Warszawa 2008.
- Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Pomorskiego (RIS-P)* przyjęta Uchwałą Nr 489/XXX/04 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2004 r., Gdańsk 2004.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015 roku* przyjęta Uchwałą Nr XLI/587/05 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 grudnia 2005 r., Toruń 2004.
- Regionalna strategia innowacji województwa lubelskiego* przyjęta Uchwałą Nr XXIX/413/04 z dnia 28 grudnia 2004 r. Sejmiku Województwa Lubelskiego, Lublin 2004.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Łódzkiego RSI LORIS 2005-2013* przyjęta Uchwałą XLI/612/2005 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 kwietnia 2005 roku, Łódź 2005.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2005-2013* przyjęta Uchwałą Nr XXIX/386/05 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 21 lutego 2005 r., Kraków 2004.
- Regionalna strategia innowacji województwa opolskiego na lata 2004-2013* przyjęta Uchwałą Nr XXII/196/2004 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 29 czerwca 2004 roku, Opole 2004.

Regionalna strategia innowacji województwa podkarpackiego na lata 2005-2013 przyjęta Uchwałą Nr XXXIII/369/2004 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 2004 roku, Rzeszów 2004.

Regionalna strategia innowacji województwa podlaskiego przyjęta Uchwałą Nr XXVI/297/05 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2005 roku, Białystok 2005.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013 przyjęta Uchwałą Nr II/11/2/2003 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2003 r., Katowice 2003.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego na lata 2005-2013 przyjęta Uchwałą Nr XXIII/227/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2004 r., Kielce 2004.

Regionalna Strategia Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim przyjęta Uchwałą Nr XIX/218/05 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 7 lutego 2005 r., Szczecin 2005.

Regionalna Strategia Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęta Uchwałą Nr XXIV/336/04 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2004 r., Olsztyn 2004.

AREAS FOR CREATING INNOVATION ORIENTED REGIONAL COMMUNITY CONSENSUS BASED ON THE EXAMPLE OF REGIONAL INNOVATION STRATEGIES

Summary: The objective of the hereby article is an attempt to indicate areas for creating innovation oriented regional community consensus with reference to Regional Innovation Strategies for particular regions. Each region is characterized by presenting its most important components, activities, initiatives taken up in the field of creating regional consensus for innovation. Among interesting projects the following examples should be listed: support for entrepreneurship clusters, economic and political forums, establishing regional innovation centres, strategic conferences and workshops, cooperation of research and development units, creating B2B relations, foresight projects. In summary recommendations and assessments are presented which aim at defining directions for activities facilitating RSI implementation process.